

Цитування:

Ковальчук, Т. Ю. (2025). Модель розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер в умовах неперервної освіти. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*, 2(28), 82–95. [https://doi.org/10.35387/od.2\(28\).2025.82-95](https://doi.org/10.35387/od.2(28).2025.82-95)

УДК 37.015.31:614.253.5

DOI: [https://doi.org/10.35387/od.2\(28\).2025.82-95](https://doi.org/10.35387/od.2(28).2025.82-95)

МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР В УМОВАХ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Ковальчук Тетяна Юріївна – здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 015 «Професійна освіта» кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління Житомирського державного університету імені Івана Франка

Kovalchuk Tetiana – Student of the third (educational and scientific) level of higher education, specialty 015 «Professional Education» of the Department of Vocational and Pedagogical, Special Education, Andragogy and Management, Ivan Franko Zhytomyr State University

ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0002-4841-2640>

E-mail: tana231971@gmail.com

Анотація. У статті обґрунтовано авторську концептуальну модель розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер у контексті неперервної освіти, що розглядається як ключова складова сучасної освітньої системи та важливий чинник професійного становлення фахівців. Підкреслено актуальність проблеми формування творчих здібностей медичних працівників у зв'язку з динамічними соціальними змінами, цифровізацією та потребою постійної адаптації до нових умов праці й життя. Проаналізовано науково-педагогічні джерела, законодавчі та нормативні документи, що регламентують безперервний професійний розвиток медичних працівників. Визначено, що неперервна освіта забезпечує не лише оновлення знань і навичок, а й сприяє розвитку критичного мислення, самореалізації, соціальній інтеграції особистості. Теоретично обґрунтована концептуальна модель розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер розглядається як відкрита динамічна система, що включає взаємопов'язані блоки: ціле-мотиваційний (формування позитивного ставлення до творчості та професійної діяльності), організаційно-педагогічний (упровадження педагогічних умов, етапів розвитку творчого

Публікація розміщена на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International (CCBY4.0), що дозволяє вільне використання з обов'язковим зазначенням авторства та джерела.

© Ковальчук Т.Ю., 2025

потенціалу), змістово-когнітивний (оволодіння знаннями та методами креативного мислення), діяльнісно-процесуальний (застосування творчих умінь у практичних завданнях), рефлексивно-оцінний (осмислення власних досягнень і готовність до саморозвитку). Доведено необхідність інтеграції міжнародних стандартів у систему підготовки середнього медичного персоналу. Обґрунтовано, що сформований творчий потенціал майбутніх медичних сестер постає як інтегративна якість, що забезпечує здатність генерувати нові ідеї, знаходити креативні рішення, адаптуватися до професійних викликів. Водночас він відкриває можливості для самореалізації в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти на основі готовності до безперервного розвитку.

Ключові слова: творчий потенціал; модель; структурні компоненти; майбутні медичні сестри; неперервна освіта; освіта дорослих.

MODEL FOR DEVELOPMENT OF FUTURE NURSES' CREATIVE POTENTIAL IN THE CONDITIONS OF CONTINUING EDUCATION

Abstract. *The article substantiates the author's conceptual model for developing the creative potential of future nurses in the context of continuing education, which is regarded as a key component of the modern educational system and an important factor in professional formation. The relevance of fostering creative abilities among healthcare professionals is emphasized in light of dynamic social changes, digitalization, and the need for constant adaptation to new working and living conditions. Scientific and pedagogical sources, as well as legislative and regulatory documents providing continuous professional development of medical personnel, are analyzed. It is determined that continuing education ensures not only the renewal of knowledge and skills but also promotes the development of critical thinking, self-realization, and social integration. The proposed model of creative potential development in future nurses is conceptualized as an open dynamic system comprising targeted blocks: goal-motivational (formation of a positive attitude toward creativity and professional activity), organizational-pedagogical (implementation of pedagogical conditions and stages of creative potential development), content-cognitive (mastery of knowledge and methods of creative thinking), activity-processual (application of creative skills in practical tasks), and reflective-evaluative (awareness of personal achievements and readiness for self-development). The necessity of integrating international standards into the training system of mid-level medical personnel is substantiated. It is argued that the formed creative potential of future nurses emerges as an integrative quality that ensures the ability to generate new ideas, find creative solutions, and adapt*

to professional challenges. At the same time, it opens opportunities for self-realization within formal, non-formal, and informal education, grounded in readiness for lifelong development.

Key words: *creative potential; model; structural components; nurses; continuing education; adult education.*

Постановка проблеми, її актуальність. Сучасна система охорони здоров'я функціонує в умовах постійних трансформацій, що зумовлені суспільними процесами, цифровізацією медичної галузі, впровадженням інноваційних технологій, нових стандартів надання медичної допомоги. Динамічні зміни у сфері охорони здоров'я, необхідність постійної адаптації до нових умов професійної діяльності актуалізують нагальність безперервної освіти майбутніх медичних сестер. Особливо важливого значення набуває розвиток і вдосконалення компетентностей відповідно до реальних викликів клінічної практики. У сучасних умовах важливим стає не лише процес передачі знань, а й створення ефективного, персоніфікованого освітнього середовища, яке відповідає потребам дорослих здобувачів освіти, сприяє розвитку їх творчого потенціалу (Лук'янова & Симеля, 2025; Демянчук, Поліщук, & Романишина, 2022). Для майбутніх медичних сестер це передусім означає формування креативності, здатності до критичного мислення, інтеграції нових технологій у практику, розвиток професійної гнучкості тощо.

Здоров'я нації, перспективи розвитку суспільства значною мірою залежать від професійної компетентності й творчого потенціалу медичних сестер. Глибоке усвідомлення ними професійного призначення, функцій та соціальних ролей визначає якість медичної допомоги. Потреби сучасного соціуму формують нові вимоги до професійної підготовки фахівців, зокрема медичних працівників. Суспільство потребує випускників медичних коледжів, які володіють не лише ґрунтовною професійною підготовкою, а й прагнуть стати творчими особистостями. Важливого значення набувають неординарність підходів до виконання ними професійних завдань, наявність ціннісних орієнтацій, прагнення до самовдосконалення, здатність до самореалізації в умовах конкуренції на ринку праці.

Безперервний професійний розвиток медичних фахівців є ключовим чинником забезпечення якості надання медичної допомоги. Постійне оновлення знань і навичок, ознайомлення з сучасними протоколами та їх практичне застосування – це реалії діяльності сучасних лікарів і медичних сестер. Такий процес відповідає не лише державним вимогам до професії, а й внутрішній потребі фахівців у самовдосконаленні (Криницька, Марущак, & Кліщ, 2017, с. 85), професійному зростанні.

Викладене вище актуалізує доцільність обґрунтування моделі розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер в умовах

неперервної освіти. Ця модель як інноваційний педагогічний інструмент відповідає сучасним трансформаціям у сфері охорони здоров'я й спрямована на розвиток компетентностей, здатних забезпечити адаптацію до професійних викликів клінічної практики.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Проблематика професійної підготовки й розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер у контексті неперервної освіти знайшла відображення в низці сучасних досліджень. У працях українських авторів акцентовано увагу на актуалітетах організації освітнього процесу в медичних коледжах та академіях, що зумовлені потребою оновлення змісту навчання відповідно до сучасних вимог медичної практики (Демянчук, Поліщук, & Романишина, 2022). Водночас у зарубіжному науковому дискурсі наголошено на важливості підвищення кваліфікації як складової неперервної освіти, що забезпечує адаптацію викладачів і студентів до нових викликів (Ovdiy, 2024), увиразнено різноманітність стратегій підготовки і підвищення кваліфікації, які зорієнтовані на інтеграцію інноваційних методик (Baran, & Özdemir, 2025), розвиток компетентностей, необхідних для роботи в умовах глобалізованого освітнього простору (Шустик, 2024).

Окремі наукові пошуки (Argiropoulos & Voznyuk, 2025) спрямовані на розв'язання проблем творчої інтеграції знань у педагогіці та освіті, що розглядається як ключовий чинник формування інноваційного мислення майбутніх фахівців. Для нашого дослідження значний інтерес також становлять умовиводи вчених щодо важливості застосування сучасних педагогічних технологій, зокрема методів «peer education», які довели свою ефективність у розвитку психомоторних навичок і підвищенні самооцінки студентів; щодо важливості ролі соціального середовища як чинника розвитку творчого потенціалу особистості (Isaksen, 2023). Аналіз наукових публікацій (Kang & Lee, 2025) свідчать про те, що сучасні технології навчання, зокрема симуляційні платформи на основі доповненої реальності, сприяють підвищенню мотивації, формуванню позитивного ставлення студентів до навчання. Підкреслюється й значення практик усвідомленості, які позитивно впливають на емоційний стан студентів та їхні академічні результати (Lee & Jang, 2021).

На нашу думку, прогностичний потенціал має доробок вчених (Voznyuk, Malinovsky, & Svyrydiuk, 2022) щодо теорії фракталів, який можна використати для аналізу закономірностей формування інформаційного середовища підготовки майбутніх медичних сестер, що відкриває нові перспективи для моделювання освітніх процесів.

Отже, зазначені вище та багато інших досліджень окреслюють багатовимірність проблеми розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер, підкреслюючи необхідність інтеграції концепцій неперервної освіти, інноваційних педагогічних практик, технологічних рішень тощо.

Мета статті: обґрунтувати авторську концептуальну модель розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер в умовах неперервної освіти.

Матеріали і методи дослідження. Для виконання дослідження застосовано комплекс загальнонаукових методів – аналіз, синтез, інтерпретацію, систематизацію та узагальнення, що забезпечили виявлення особливостей розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер, осмислення сучасних моделей їхнього творчо-професійного зростання, формулювання висновків, обґрунтування рекомендацій щодо розвитку творчості медичних працівників у контексті неперервної освіти, окреслення перспективних напрямів подальших наукових пошуків. Дослідницька база ґрунтувалася на результатах досліджень представників різних науково-педагогічних шкіл. Водночас авторським внеском стало узагальнення й систематизація цих напрацювань, їх критичне осмислення, інтеграція в авторську концептуальну модель розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер в умовах неперервної освіти, що дозволило здійснити комплексний аналіз порушеної проблеми.

Виклад основного матеріалу дослідження. Динаміка науково-технічного прогресу, процеси глобалізації та інтеграція України у світовий освітній простір висувають високі вимоги до якісної підготовки й професійної надійності фахівців у всіх галузях медицини, зокрема й медичного персоналу середньої ланки. Головною метою реформи підготовки медичних сестер, яка перейшла на ступеневу модель, є її приведення у відповідність до міжнародних стандартів (Демянчук, 2022; Шустик, 2024; Kang & Lee, 2025; Voznyuk, Malinovsky & Svyrydiuk, 2022). Одним із ключових напрямів реформування медичної освіти є орієнтація на її неперервність. У цьому контексті концепція «освіта на все життя» поступово витісняється концепцією «освіта впродовж життя» (Лук'янова & Симеля, 2025; Dron & Anderson, 2023; Ovdij, 2024).

Сучасна медична освіта є важливою складовою системи освіти впродовж життя медичних працівників, нормативні засади якої ґрунтуються на законі України «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку магістрів з медсестринства» (2022), постанові Кабінету міністрів України «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я» (2021), наказах МОЗ України «Про затвердження Порядку функціонування електронної системи забезпечення безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я» (2024), «Про затвердження Порядку проведення атестації працівників сфери охорони здоров'я» (2025).

Слід зазначити, що у сучасному науковому дискурсі немає

загальноприйнятого тлумачення поняття «неперервна освіта» (Ovdiy, 2024). Неперервна освіта (*lifelong learning*) уособлює цілеспрямовану діяльність людини з набуття, оновлення й поглиблення компетентностей упродовж усього життя відповідно до її особистих і професійних потреб (Dron, & Anderson, 2023; Лук'янова, & Симеля, 2025). Аналіз науково-педагогічної літератури дозволяє дійти висновку, що неперервна освіта – це цілеспрямоване здобуття й удосконалення людиною знань, умінь, навичок, здібностей впродовж всього життя; це цілісний процес, що забезпечує поступовий розвиток творчого потенціалу особистості (Isaksen, 2023). Освіта не закінчується після школи чи університету – людина має постійно навчатися для того, щоб розвиватися й адаптуватися до змін у суспільстві, науці, технологіях. Важливо розвивати особистісно-професійний потенціал, підвищувати кваліфікацію, що уможливорює плекання творчої особистості, забезпечення конкурентоспроможності у професійній сфері (Лук'янова, & Симеля, 2025).

Реалізація широкого спектру освітніх ініціатив у системі безперервної освіти (тренінгів, майстер-класів, семінарів, воркшопів, інших традиційних та інноваційних форм і методів навчання) сприяє створенню необхідних умов для системного вдосконалення творчих здібностей медичних сестер. Водночас динаміка сучасних вимог до фахівців галузі охорони здоров'я актуалізує потребу в розробленні й теоретичному обґрунтуванні цілісної авторської концептуальної моделі розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер у процесі фахової підготовки в умовах неперервної освіти, яка б інтегрувала ці інструменти, а також інші складові в єдину екосистему професійного зростання. Процес моделювання забезпечує послідовність розгляду різних аспектів формування й розвитку творчого потенціалу, набуття творчих здібностей шляхом реалізації низки педагогічних умов.

Аналіз наукових джерел дозволяє дійти висновку щодо відсутності усталеного тлумачення термінів «модель», «моделювання». Науковці розглядають модель і моделювання як: педагогічне явище або процес в узагальненому, спрощеному вигляді, з метою виявлення та перевірки ефективності їх складових; штучну систему, яка з певною точністю відображає властивості об'єкта, що досліджується (при цьому побудова моделі сприяє впорядкуванню й систематизації інформації, а сама модель має фіксувати найголовніші риси об'єкта вивчення: дрібні фактори, деталізація, другорядні явища ускладнюють саму модель і заважають її теоретичному дослідженню); аналогію, проміжну ланку між висунутими теоретичними положеннями та їх перевіркою у реальному педагогічному процесі; систему, що відображає наявні чи проєктовані структури, склад, зміст навчання фахівця й організацію освітнього процесу, який забезпечує їх реалізацію; процес, що дозволяє розробити модель спеціаліста на основі його компетенцій, обґрунтувати професійні компетентності, а також

створити модель їх формування (Вознюк, 2021; Voznyuk, Malinovsky, & Svyrydiuk, 2022). Модель формування творчого потенціалу – це система, що відтворює наявні чи проєктовані структури, склад, зміст навчання фахівця та організацію освітнього процесу, який забезпечує їх реалізацію.

Зазначимо, що метод моделювання широко використовується в сучасних дослідженнях багатьох учених (О. Антонова, С. Вітвицька, О. Вознюк, В. Гриньова, О. Дубасенюк, В. Ковальчук, В. Чернілевський, М. Якубовський та ін.). Загалом моделювання уособлює опосередкований загальнонауковий метод пізнання (дослідження), який доцільно використовувати, коли безпосереднє вивчення об'єкту дослідження з певних причин є неможливим або ускладненим. На основі абстрагування та узагальнення виділяють, а потім відтворюють і досліджують саме ті характеристики, параметри чи властивості, які не підлягають безпосередньому пізнанню. Метод моделювання дає змогу наочно уявляти досліджуване явище, тому значно розширює можливості наукового пізнання (Вознюк, 2021). З огляду на складність і багатовимірність процесу розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер, виявлення його закономірностей та прогнозування шляхів керування ним доцільно здійснювати на основі методу моделювання.

За таких умов метод моделювання може стати ефективним засобом теоретичного пізнання психологічних явищ, що мають значення для функціонування педагогічних систем, шляхом конструювання уявних життєвих ситуацій, у межах яких відтворюється діяльність людини. Застосування цього методу уможливорює більш глибоке осмислення закономірностей поведінки особистості, механізмів її діяльності в типових і педагогічно зумовлених ситуаціях. Результатом процесу моделювання має стати створення моделі як умовного аналога досліджуваного об'єкта, що виконує функцію проміжної ланки між теоретично обґрунтованими положеннями та їх експериментальною апробацією в реальному освітньому процесі. При цьому побудова моделі, як правило, спрощує оригінал, узагальнює його. Це сприяє впорядкуванню і систематизації відповідної інформації. У наукових дослідженнях наголошується, що модель має відображати насамперед істотні, концептуально значущі характеристики об'єкта вивчення, тоді як надмірна деталізація, включення другорядних чинників і випадкових явищ ускладнюють її структуру, знижують дослідницький потенціал теоретичного аналізу.

Отже, дослідники підкреслюють, що моделювання як метод наукового пізнання ґрунтується на логіці цілеспрямованого спрощення досліджуваної реальності. Власне процес спрощення досить складний і суперечливий, тому що він пов'язаний з такими процедурами дослідження, за допомогою яких визначаються предмет, мета і завдання дослідження, формується робоча гіпотеза, здійснюється вибір засобів і методів обґрунтування й оцінки предмета дослідження та його властивостей.

Водночас метод моделювання ґрунтується на основі абстрактно-особистісного мислення й передбачає разом з іншими процедурами педагогічного дослідження можливість побудови в теоретичній частині моделей, які відображали визначену логічну завершеність меж досліджуваного предмета.

Узагальнюючи всі вищезазначені позиції, можна зробити висновок, що модель як система компонентів має довести чи спростувати поставлену гіпотезу дослідження. При розробці моделі ми дотримувалися положення про те, що підготовка медичних сестер в умовах неперервної освіти до формування розвитку творчого потенціалу є процесом творчим, цілісним і продуктивним.

На основі визначених теоретичних положень розроблено й науково обґрунтовано концептуальну модель розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер у процесі фахової підготовки. Мета створення концептуальної моделі передбачає опрацювання та реалізацію стратегії розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер у сфері освіти дорослих, що спрямована на конкретизацію поставлених завдань, методів та підходів. Визначені мета і завдання моделі відповідають соціальному замовленню суспільства – підготовці фахівців із сформованим творчим рівнем професійної готовності до роботи у сфері освіти дорослих.

Відтак, концептуальна модель розглядається як відкрита динамічна система, що включає мету, завдання, методологічні підходи, принципи, педагогічні умови, зміст, методи та результат сформованості розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер у контексті урахування сучасних викликів та актуальних вимог до медичних фахівців. Окреслена модель складається з п'яти компонентів (рис. 1).

Рис. 1. Структурні компоненти моделі розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер в умовах неперервної освіти

Отже, модель розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер в умовах неперервної освіти містить такі компоненти (блоки): ціле-мотиваційний, організаційно-педагогічний, змістово-когнітивний, діяльнісно-процесуальний, рефлексивно-оцінний. Проаналізуємо їх більш детально.

Ціле-мотиваційний блок є важливим у формуванні творчого потенціалу медичних працівників, визначає мету (розвинути позитивну ціннісну спрямованість медичних сесетер до творчої професійної діяльності у сфері освіти дорослих); відповідні завдання: 1) сформуванати цілісну систему загально-педагогічних знань та умінь, професійних та особистісних якостей, набути досвіду для роботи у медичній сфері, 2) активізувати мотиваційну сферу здобувачів освіти до неперервного особистісного та фахового зростання, 3) розробити та запровадити в освітній процес форми, методи, технології навчання щодо розвитку творчого потенціалу майбутніх фахівців, 4) створити діалогічну конструктивну взаємодію здобувачів освіти у процесі навчання.

Відтак, метою є формування позитивної мотивації до творчої професійної діяльності. Цей компонент має наступні характеристики: усвідомлення значущості творчості у професії медичної сестри, формування професійно-творчих мотивів; розвиток внутрішньої потреби у самовираженні; створення сприятливого освітнього середовища (Geneviève, 2025).

Аналіз наукової літератури дає змогу дійти висновку, що поняття «цінність» тлумачиться як соціально-філософська категорія, яка позначає позитивне чи негативне значення явищ природи, продуктів суспільного виробництва, форм суспільної організації, історичних подій, моральних вчинків, духовних потреб (носіїв цінностей) для людства, окремого суспільства, народу, класу, соціальної групи на конкретному етапі історичного розвитку.

Загалом, цінності – це синтез знань, почуттів, потягів і дій, що посідають важливе місце в загальній структурі особистості та сприяють визначенню життєвих позицій, стану усвідомлення медсестрою самої себе у контексті професійної діяльності (Lee, & Jang, 2021).

Основою реалізації цього компонента є пізнавальний інтерес, тобто спрямованість особистості, звернена до сфери пізнання, процесу оволодіння новими знаннями. Проявом пізнавального інтересу є прагнення здобувача освіти самостійно включитися в освітній процес для вирішення проблемних ситуацій, розширити свої знання з дисциплін, які не включені в навчальну програму. Формування пізнавальних інтересів і розвиток творчої особистості – процеси взаємозв'язані. Пізнавальний інтерес породжує розвиток творчої особистості, закріплює і спрямовує пізнавальний інтерес до творчої навчальної діяльності.

Організаційно-педагогічний блок включає необхідні педагогічні умови: 1) діагностування особливостей та індивідуальних труднощів здобувачів освіти як представників дорослої людини; 2) стимулювання пізнавального інтересу здобувачів освіти до неперервної освіти і самоосвіти; 3) уведення в освітній процес систему методичного забезпечення (зміст, форми, методи, технології), що відповідають розвитку

творчого потенціалу в освітнього процесу; 4) урахування в освітньому процесі потреб різних категорій дорослих для створення сприятливого освітнього середовища, що стимулює професійний розвиток; забезпечує самореалізацію творчого потенціалу особистості. Водночас цей блок включає етапи розвитку у майбутніх медсестер: орієнтаційний, організаційний, методичний, рефлексивний.

Змістово-когнітивний блок спрямований на вирішення таких завдань: 1) оволодіння ґрунтовними *професійними знаннями, навичками у контексті неперервної освіти*, творчими/креативними способами мислення, формування необхідних якостей; 2) осмислення здобувачами вищої освіти сутності і особливості дорослої людини як суб'єкта освіти і навчання; 3) виявлення творчого потенціалу формальної, неформальної та інформальної освіти дорослих; 4) демократизація й діалогізація навчальної взаємодії у процесі вивчення фахових дисциплін.

Окреслений блок поєднує пізнавальний (когнітивний) аспект – знання, мислення, інтелектуальні вміння та операційний – уміння, навички, способи діяльності, які забезпечують практичну реалізацію знань у професійній діяльності. Мета – забезпечити єдність знань і дій, тобто сформувані у здобувачів освіти розуміння сутності творчої діяльності та її реалізація у професійній підготовці. Основними характеристиками даного блоку є: засвоєння теоретичних знань про сутність творчості у професійній діяльності медичної сестри; розвиток когнітивних процесів (мислення, уваги, пам'яті, інтуїції); формування інтелектуальних умінь аналізу, синтезу та узагальнення; оволодіння прийомами креативного вирішення професійних завдань; використання алгоритмів та евристичних методів у медичній практиці.

При цьому знання не існують самі по собі. Оскільки вони завжди є елементом якоїсь діяльності, дій. Знання, якими володіють студенти, ще не забезпечують високого рівня інформаційно-діагностичного компонента, бо в навчально-виховному процесі закладів вищої освіти значна кількість інформації засвоюється на формальному рівні, тобто не переводиться в реальні дії, і в результаті не створює основу для самостійної пізнавальної діяльності. Тому необхідна цілеспрямована та систематизована актуалізація всієї сукупності знань у співвіднесенні з розв'язанням фахових завдань та їх трансформації в способи діяльності (Argiropoulos, & Voznyuk, 2025). Важливе місце відводиться вмінню не тільки сприймати та засвоювати інформацію, але й «бачити» результати її застосування на практиці, проєктувати бажані результати та корегувати їх.

Діяльнсько-процесуальний блок охоплює як традиційні, так й інноваційні форми, методи, технології, які сприяють поглибленню знань здобувачів освіти; передбачає формування практичних навичок творчої діяльності. До структурних елементів відносимо: тестування, експертне оцінювання, самооцінку, цілепокладання, планування, організацію освіти.

Здобувачі освіти також оволодівають формами і методами організації навчання дорослих. Це передбачає ознайомлення із сутністю та видами тренінгу, алгоритмом проведення тренінгових занять, особливостями застосування методу дискусії та розробки веб-квестів, що відповідають андрагогічним засадам освітнього процесу. У зазначеному контексті важливим є використання інтерактивних форм організації навчання в системі освіти дорослих, удосконалення умінь та навичок роботи в групах дорослих, здійснення презентації індивідуальних освітніх програм для дорослих. Корекція вже сформованих професійних знань і вмінь базується на усвідомленні самим медичним працівником своєї ролі в професійній діяльності, тобто відбувається сприяння активізації механізмів його самовизначення.

Рефлексивно-оцінний блок відображає результати оцінювання рівня сформованості творчого потенціалу здобувачів освіти та відповідний самоаналіз у контексті прагнення до подальшої неперервної освіти. Аналіз здійснюється за такими критеріями: мотиваційно-ціннісний (рівень внутрішньої мотивації до творчості), когнітивно-операційний (обсяг і глибина професійно-творчих знань), процесуально-діяльнісний (сформованість умінь і навичок креативного вирішення проблем) та особистісний (здатність до самоаналізу, усвідомлення власного професійного «Я»). А також передбачає розвивальну функцію, яка стимулює самодіагностику, самооцінку, та здатність до самотворчого саморозвитку, досконалення творчих результатів здобувачів освіти (Hu, Zhu, 2025).

Відтак, результативні характеристики відображують здатність здобувачів освіти діяти в різних життєвих і професійних ситуаціях, особливості формування у майбутніх фахівців творчого потенціалу в широкому життєдіяльному контексті, тобто транспрофесіоналізм як «здатності реалізації ідей і способів професійного вдосконалення, професійного розвитку».

Відповідно, виокремлюємо рівні сформованості творчого потенціалу майбутніх медсестер: адаптивний, репродуктивний, конструктивний та креативний.

Отже, результатом проведеної роботи постає сформований творчий потенціал як інтегративна якість медичної сестри – це здатність генерувати нові ідеї, ухвалювати креативні рішення, адаптуватися у професійних ситуаціях.

Висновки і перспективи подальших досліджень. На основі системного аналізу наукових джерел обґрунтовано необхідність підготовки кваліфікованих медичних сестер, здатних до неперервної самоосвіти, саморозвитку й професійного самовдосконалення в умовах динамічних соціокультурних і професійних трансформацій. Це зумовлює доцільність розроблення й теоретичного обґрунтування концептуальної моделі

розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер в умовах неперервної освіти. Доведено, що моделювання виконує не лише інструментальну, а й стратегічну функцію, слугуючи цілісною методологічною основою проектування та реалізації такого розвитку в контексті освіти дорослих.

Окреслена модель включає такі складники: ціле-мотиваційний, спрямований на забезпечення ціннісного та мотиваційного підґрунтя розвитку творчого потенціалу фахівців, сутність якого полягає у формуванні мети, внутрішньої позитивної мотивації; організаційно-педагогічний, що включає необхідні педагогічні умови та етапи розвитку відповідного творчого потенціалу; змістово-когнітивний, що передбачає створення системи професійних та теоретичних знань, когнітивних умінь, інтелектуальних інструментів і навчального змісту, які забезпечують інтелектуально-пізнавальне підґрунтя в освітньому процесі; діяльнісно-процесуальний блок, що включає систему видів діяльності, методів, технологій і практичних дій, за допомогою яких здобувачі освіти застосовують набуті знання у професійній діяльності і розвивають особистісний творчий потенціал; рефлексивно-оцінний блок, що вміщує критерії, показники й рівні розвитку творчого потенціалу майбутніх медичних сестер в умовах неперервної освіти, а також результат окресленої діяльності – готовність майбутніх медичних сестер до професійної діяльності. Відповідно до окресленої моделі, здобувачі освіти оволодівають такими якостями, як цілеспрямованість, вмотивованість, відповідальність, креативність щодо засвоєння необхідних знань, умінь і навичок у контексті освіти дорослих. Водночас у них формується стійка потреба в безперервному саморозвитку й самовдосконаленні з урахуванням актуальних викликів.

Перспективи подальших досліджень у зазначеному напрямі передбачають продовження науково-експериментальної роботи, спрямованої на безперервний розвиток творчого потенціалу й здібностей медичних сестер, інтеграцію одержаних результатів у процес професійної підготовки в умовах сучасних освітніх трансформацій.

Список використаних джерел

- Вознюк, О.В. (2021) Фрактальне моделювання системи компетентностей сучасного вчителя. *Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників Нової української школи в умовах післядипломної освіти: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції (онлайн), 14 травня 2021 р. Житомир.* 37–41.
- Демянчук, М., Поліщук, О., & Романишина, Л. (2022). Проблеми підготовки медичних сестер в медичних коледжах і академії на сучасному етапі розвитку медичної освіти. *Physical culture and sport: scientific perspective*, (3-4), 102–107. <https://doi.org/10.31891/pcs.2022.3-4.14>

- Криницька, І.Я., Марущак, М.І., Кліщ, І.М. (2017). Особливості професійної підготовки медичних сестер на сучасному етапі. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*, 4 (74), 84–87. <https://doi.org/10.11603/1681-2786.2017.4.8659>
- Лук'янова, Л.Б., & Симеля, Кшиштоф Ф. (2025). Стилі навчання в освіті дорослих: теоретико-прикладний аналіз. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*, 1(27), 9–23. [https://doi.org/10.35387/od.1\(27\).2025.9-23](https://doi.org/10.35387/od.1(27).2025.9-23)
- Шустик, І.С. (2024). Зарубіжний досвід дослідження професійної підготовки майбутніх медичних сестер. *Особливості та новітні стратегії. Інноваційна педагогіка*, 77, 213–220. <https://doi.org/10.32782/2663-6085>
- Argiropoulos, D., & Voznyuk, O. (2025). Creative integration of knowledge is the problem of modern pedagogy and education. *Creative Pedagogics: Scientific Journal. Zhytomyr*, 18, 9–15. <https://eprints.zu.edu.ua/45550/>
- Baran, L., & Özdemir, H. (2025). Peer education versus traditional education on psychomotor skills and self-efficacy in nursing students: a single-blind randomized controlled trial. *BMC Medical Education*, 25, 1371. <https://doi.org/10.1186/s12909-025-08038-1>
- Dron, J., & Anderson, T. (2023). Pedagogical Paradigms in Open and Distance Education. In: Zawacki-Richter, O., Jung, I. (eds) *Handbook of Open, Distance and Digital Education*. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-19-2080-6_9
- Geneviève, O., Sara, D.R.R. & Minerva, R.V. (2025) Adapting nursing education to improve care for persons with disabilities: a systematic review of curriculum changes and training effectiveness. *BMC Nurs*, 24, 1257. <https://doi.org/10.1186/s12912-025-03894-0>
- Hu, Y., & Zhu, J. (2025) Nursing students' competence and perceived mentor assessment literacy: the mediating role of self-efficacy and gender bias. *BMC Nurs* 24, 1243. <https://doi.org/10.1186/s12912-025-03862-8>
- Isaksen, S. G. (2023). Developing Creative Potential: The Power of Process, People, and Place. *Journal of Advanced Academics*, 34(2), 111–144. <https://doi.org/10.1177/1932202X231156389>
- Kang, Y., & Lee, I. (2025) HoloPatient-based simulation education to improve nursing students' learning motivation and attitude: a mixed methods study. *BMC Med Educ* 25, 1349. <https://doi.org/10.1186/s12909-025-07987-x>
- Lee M., & Jang K.-S. (2021) Nursing Students' Meditative and Sociocognitive Mindfulness, Achievement Emotions, and Academic Outcomes: Mediating Effects of Emotions. *Nurse Educator*, 46, 3, E39–E44. <https://doi.org/10.1097/NNE.0000000000000902>
- Ovdiy, N. (2024). Advanced training as a component of continuous education. *Humanities Studios: Pedagogy, Psychology, Philosophy*, 12(2), 97–101. [https://doi.org/10.31548/hspedagog15\(2\).2024.97-101](https://doi.org/10.31548/hspedagog15(2).2024.97-101)
- Voznyuk, O.V, Malinovsky, E.F., & Svyrydiuk, V.V. (2022). The application of the theory of fractals for studying the regularities of forming the

infosphere of training applicants for nursing specialities. *Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Pedagogical Sciences*, 1(108), 240–250. [https://doi.org/10.35433/pedagogy.1\(108\).2022.240-250](https://doi.org/10.35433/pedagogy.1(108).2022.240-250)

References (translated and transliterated)

- Vozniuk, O.V. (2021) Fraktalne modeliuвання systemy kompetentnosti suchasnoho vchytelia [Fractal modeling of the system of competencies of a modern teacher.]. *Rozvytok profesiinoi kompetentnosti pedahohichnykh pratsivnykiv Novoi ukrainskoi shkoly v umovakh pisladyplomnoi osvity* : zb. materialiv Vseukr. nauk.-prakt. internet-konferentsii (onlain), 14 travnia 2021 r. Zhytomyr. 37–41. [in Ukrainian].
- Demianchuk, M., & Polishchuk, O., & Romanyshyna, L. (2022). Problemy pidhotovky medychnykh sester v medychnykh koledzhakh i akademii na suchasnomu etapi rozvytku medychnoi osvity [Problems of training nurses in medical colleges and academies at the current stage of development of medical education]. *Physical culture and sport: scientific perspective*, (3-4), 102–107. <https://doi.org/10.31891/pcs.2022.3-4.14> [in Ukrainian].
- Krynytska, I.Ya., Marushchak, M.I., Klishch, I.M. (2017). Osoblyvosti profesiinoi pidhotovky medychnykh sester na suchasnomu etapi [The features of nurses' professional training at the present stage]. *Visnyk sotsialnoi hihieny ta orhanizatsii okhorony zdorovia Ukrainy*, 4 (74), 84–87. <https://doi.org/10.11603/1681-2786.2017.4.8659>
- Lukianova, L.B., & Symelia, Kshyshtof F. (2025). Styli navchannia v osviti doroslykh: teoretyko-prykladnyi analiz [Learning styles in adult education: theoretical and applied analysis]. *Osvita doroslykh:teoriia, dosvid, perspektyvy*, 1(27), 9–23. [https://doi.org/10.35387/od.1\(27\).2025.9-23](https://doi.org/10.35387/od.1(27).2025.9-23) [in Ukrainian].
- Shustyk, I.S. (2024) Zarubizhnyi dosvid doslidzhennia profesiinoi pidhotovky maibutnikh medychnykh sester [Foreign experience in researching the professional training of future nurses]. *Osoblyvosti ta novitni stratehii. Innovatsiina pedahohika*, 77, 213–220 [in Ukrainian].

Отримано / Received: 01.09.2025.
Прорецензовано / Revised: 15.10.2025.
Схвалено до друку / Accepted: 17.11.2025.
Опубліковано / Published: 31.12.2025.

АВТОРСЬКІ ДЕКЛАРАЦІЇ

Етична політика

Автор(и) підтверджує(ють), що під час підготовки та подання статті було дотримано положень Етичної політики журналу, а також загальноприйнятих принципів академічної доброчесності відповідно до рекомендацій COPE (Committee on Publication Ethics).

Політика конфлікту інтересів

Автор(и) заявляє(ють), що не має(ють) жодного фактичного чи потенційного конфлікту інтересів, який міг би вплинути на результати, інтерпретацію або виклад матеріалів дослідження.